

PISMO DO HARCERZY

(30 czerwca 1921 r.)

Dnia 1 lipca 1921 r. rozpoczął się we Lwowie Zjazd Harcerstwa Polskiego. Wysłannik Naczelnika Państwa kpt. Aleksander Rutkowski odczytał przed frontem oddziałów harcerskich, zebranych po mszy polowej na Cytadeli, niżej przytoczone pismo o zasługach harcerstwa w walce o Polskę.

Pismo było zredagowane według instrukcji Piłsudskiego przez oficera Adiutantury Generalnej kpt. A. Rutkowskiego. Brulion tego pisma z własnoręcznymi poprawkami Piłsudskiego jest własnością kpt. Rutkowskiego.

Podajemy pismo według «Monitora Polskiego» z 1 lipca 1921 r.

Harczerze!

Już w latach niewoli przygotowywaliście się do służby ojczyźnie. Uwierzywszy w tę prawdę, że tylko silny i zdrowy, przygotowany odpowiednio naród zdolny jest podjąć zwycięsko zbrojną walkę o niepodległość, poczęliście z całym entuzjazmem młodości zaprawiać swe ciała do trudów życia obozowego, ćwiczyć się w rzemiośle wojennym, a dusze swe młode nastrojać na wysoki ton moralny ofiarnej gotowości do czynu.

To też, gdy huragan wojny światowej deptać począł niwy polskie i przyjść miało do dziejowego porachunku za lata krzywd i niewoli, wyście w pierwszym stanęli szeregu tych, którzy odważyli się sięgnąć po zaszczytne miano żołnierzy niepodległości. Łzami matek i ojców żegnani, lub częściej bez ich wiedzy i zezwolenia, rzucając dom rodzicielski, szliście w szeregi polskich oddziałów na trud wojenny, przerastający wielokroć wasze siły, na rany i śmierć, na górną radość zmierzania się z wrogiem w otwartym polu.

Nie sprzeniewierzyliście się i potem nakazom harcerskiego prawa, gdy zmartwychwstała ojczyzna pod broń swych obywateli dla obrony granic wołała. W walkach o kresy wschodnie Małopolski czy ziemię litewską, w walkach zeszłorocznych z przemożnym chwilowo wrogiem braliście czynny i chwalebny udział. Rozrzućeni po oddziałach regularnej armii lub zgrupowani w odrębne jednostki w służbie wywiadowczej, kurierskiej i frontowej, zdaliście raz jeszcze egzamin ze swej dojrzałości obywatelskiej i gotowości do ofiar, zawsze świecąc swym starszym towarzyszom broni przykładem wysokiego pojmovania swych ochotniczo na się wziętych obowiązków.

Oddając cześć poległym za ojczyznę kolegom waszym, wyrażam wam, harcerze, podziękę i uznanie za dotychczasową służbę.

Naczelnny Wódz
Józef Piłsudski
Pierwszy Marszałek Polski.

PRZEMÓWIENIE WYGŁOSZONE Z OKAZJI ZJAZDU
«NACZELNEGO POLSKIEGO KOMITETU WOJSKOWEGO»

(2 sierpnia 1921 r.)

Po wybuchu rewolucji rosyjskiej w marcu 1917 r. i po wydaniu w dniu 30 marca 1917 r. odezwy rządu ks. Lwowa, oświadczającej się zasadniczo za niepodległość Polski, we wszystkich formacjach armii rosyjskiej poczęły powstawać «Związki Wojskowych Polaków». W czerwcu 1917 r. został zwołany do Petersburga ogólny zjazd delegatów tych związków i w pierwszym dniu jego obrad wybrano Piłsudskiego na honorowego przewodniczącego zjazdu.

Zjazd wyłonił ze siebie «Naczelnny Polski Komitet Wojskowy», którego zadaniem było utworzenie polskiej siły zbrojnej na Wschodzie.

Dnia 2 sierpnia 1921 r. odbył się w Warszawie zjazd byłego «Naczelnego Polskiego Komitetu Wojskowego» i na obiedzie z tej okazji wydanym w sali Resursy Obywatelskiej Piłsudski wygłosił niżej przytoczone przemówienie, w którym podziękował za wybranie go przed czterema laty honorowym przewodniczącym zjazdu «Związków Wojskowych Polaków», gdyż akt ten był podniesieniem wyżej ówczesnej «polskiej gry».

W tomie V wyd. «Pisma — Mowy — Rozkazy» Józefa Piłsudskiego przemówienie to było podane w streszczeniu, jakie podała ówczesna prasa. W papierach K. Świtalskiego znalazły się notatki zrobione przez niego podczas mowy. Według nich podajemy to przemówienie.

Szanowni Panowie!

Nie miałem sposobności podziękowania za zaszczyt wybrania mnie honorowym przewodniczącym zjazdu «Związków Wojskowych Polaków». Korzystam więc dziś ze sposobności, by za to podziękować.

Chcę wyjaśnić, jakie mogło być wzruszenie człowieka, który walczył po przeciwnej stronie, który posyłał w Waszą stronę śmiercionośne pociski i który dowiedział się, że wbrew morzu krwi przelanemu jest coś wielkiego co łączy.